

Valsts pētījumu programmas
"Digitālās humanitārās zinātnes"
noslēguma zinātniskās un sociālās ietekmes
pārskats

(īstenošanas periods 15.12.2022.-14.12.2025.)

Rīga, 2026

Saturs

Valsts pētījumu programmas "Digitālās humanitārās zinātnes" (turpmāk – programma) regulējums	3
Programmas virsmērķis, mērķis, uzdevumi, horizontālie uzdevumi, sasniedzamie rezultāti	3
Konkursa norise	4
Īstenošana, uzraudzība	5
Projekts "Atvērtas un FAIR principiem atbilstīgas digitālo humanitāro zinātņu ekosistēmas attīstība Latvijā" (VPP-IZM-DH-2022/1-0002)	6
Zinātniskais devums un galvenie zinātniskie sasniegumi	7
Zinātniskās kapacitātes pieaugums un studējošo iesaiste zinātniskajā darbībā	8
Projekta ieguldījums rīcībpolitikas attīstībā un digitālo resursu ilgtspējā	8
Komunikāciju aktivitātes un publicitāte	9
Ārvalstu ekspertu vērtējums un rekomendācijas	10
Zinātniskie rezultāti	10
Secinājumi	14

Valsts pētījumu programmas "Digitālās humanitārās zinātnes" (turpmāk – programma) regulējums

[Zinātniskās darbības likums](#) (pieņemts: 14.04.2005.);

[2018. gada 4. septembra Ministru kabineta noteikumi Nr. 560 "Valsts pētījumu programmu projektu īstenošanas kārtība"](#) (turpmāk – MK Noteikumi);

[2022. gada 14. jūlija Ministru kabineta rīkojums Nr. 511 "Par valsts pētījumu programmu "Digitālās humanitārās zinātnes"](#) (turpmāk – MK rīkojums);

[Valsts pētījumu programmas "Digitālās humanitārās zinātnes" projektu pieteikumu atklātā konkursa nolikums](#) (turpmāk – nolikums).

Programmas virsmērķis, mērķis, uzdevumi, horizontālie uzdevumi, sasniedzamie rezultāti

Programmas virsmērķis ir humanitāro zinātņu digitālo resursu attīstīšana, resursu ekosistēmas fragmentācijas mazināšana un resursu globālās konkurētspējas veicināšana.

Programmas mērķi ir konsolidēt, attīstīt un sasaistīt (integrēt, veidot sinerģijas) esošos humanitāro zinātņu digitālos resursus, veidot specializētus, gala lietotājiem piemērotus digitālos risinājumus, tai skaitā pilnveidot humanitāro zinātņu digitālos resursus atbilstoši fundamentālās pētniecības vajadzībām.

Programmas "Digitālās humanitārās zinātnes" uzdevumi (MK rīkojuma 6. punkts) ir

- attīstīt un pielāgot humanitāro zinātņu digitālo resursu kopas (turpmāk – platformas), paplašinot to funkcionalitāti un integrējot tajās jau izstrādātus digitālos resursus, un sniegt zinātniski pamatotas rekomendācijas valodas resursu kopu, to izgūšanas un atvēršanas priekšnosacījumu normatīvā regulējuma radīšanai;
- standartizēt digitālo humanitāro zinātņu datu kopas un to metadatus, kā arī izstrādāt datu ontoloģijas, veicinot sadarbību ar globālo datu ekosistēmu, īpaši ar Eiropas pētniecības telpas e-infrastrukturām;
- apzināt galalietotāju mērķa grupu (piemēram, pētnieku, pedagogu, izglītojamo, cilvēku ar īpašām vajadzībām, uzņēmēju un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pakalpojumu sniedzēju) vajadzības un pielāgot esošos rīkus vai radīt sasaistes risinājumus ar esošiem humanitāro zinātņu digitālajiem resursiem, tai skaitā sniegt zinātniski pamatotas rekomendācijas valodas tehnoloģiju pieejamības stratēģiskā plāna izstrādei uzņēmējiem;
- attīstīt fundamentālo pētniecību, izmantojot humanitāro zinātņu digitālos resursus;
- radīt zinātniski pamatotas vadlīnijas publiskajā sektorā izstrādāto un publiski finansēto valodas resursu pieejamības nodrošināšanai vienotā platformā un to izmantošanai Eiropas Komisijas mašintulkošanas sistēmā.

Programmas kopīgie (horizontālie) uzdevumi:

- nodrošināt pētniecības procesa un pētījuma rezultātu ietekmi uz šādām mērķa grupām:
 - o humanitāro zinātņu digitālo resursu galalietotājiem, piemēram, izglītojamiem, pedagogiem, cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pakalpojumu sniedzējiem;
 - o pētniecības kopienu, attīstot pētniecībai nepieciešamos resursus un starpdisciplināras konkurētspējīgas zinātnieku grupas, kas zinātniskajā darbībā izmanto jaunākās pētniecības metodes un tehnoloģijas;

- studējošajiem izglītības procesā, nodrošinot prakses un darba iespējas, kā arī platformas un projekta zinātnisko rezultātu izmantošanu augstākās izglītības mācību procesā;
- nozaru politikas veidotājiem un ieviesējiem, plānojot resursu kopas ilgtspēju un ar to saistīto nozaru politiku veidošanu;
- sabiedrību kopumā, nodrošinot zināšanu pārnesei un veicinot izpratni par pētniecības lomu un devumu sabiedrībai, kā arī attīstot sabiedrībai nepieciešamos resursus;
- veicināt digitālo humanitāro zinātņu resursu un rīku atbilstību starptautiskiem standartiem un iekļaušanu Eiropas pētniecības un izstrādes resursu infrastruktūrās un globālajā datu ekosistēmā;
- nodrošināt komunikāciju un koordināciju ar visām zinātniskajām institūcijām Latvijā, tai skaitā reģionālajām zinātniskajām institūcijām, veicinot institūciju izcilību digitālo humanitāro zinātņu jomās;
- atbilstoši iespējām izmantot atvērtā pirmkoda programmatūras risinājumus un padarīt projekta ietvaros attīstīto platformu atvērtu turpmākai integrācijai;
- nodrošināt pētniecības rezultātu publisku pieejamību, tai skaitā publicēt rezultātus brīvpiekļuves žurnālos un deponēt jauniegūtus pētniecības datus pētniecības datu repozitorijos, veicinot datu atkārtotu pielietojamību atbilstoši "FAIR" principiem (atrodamība, pieejamība, sadarbspēja, atkārtota lietojamība);
- izveidot tiešsaistē publiski pieejamu materiālu kopu par digitālo valodas un humanitāro zinātņu resursu izmantošanu publiskā sektora vajadzībām;
- nodrošināt savstarpēju koordināciju un informācijas apmaiņu ar Latvijas Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna ietvaros īstenotajām aktivitātēm kvantu tehnoloģiju, augstas veiktspējas skaitļošanas un valodu tehnoloģiju jomās.

Programmas īstenošanas laikā sasniedzamie rezultāti:

- attīstītas jau esošās platformas, paplašinot to funkcionalitāti;
- integrēti humanitāro zinātņu resursi esošajās platformās;
- izstrādāti vai pielāgoti galalietotāju mērķa grupu vajadzībām atbilstoši humanitāro zinātņu digitālie resursi;
- veicinātas izmaiņas rīcībpolitikā (piemēram, konsultēti nozaru politikas veidotāji, sagatavotas rekomendācijas un vadlīnijas);
- publicēti oriģināli zinātniskie raksti *Web of Science* vai *SCOPUS* datubāzēs iekļautajos žurnālos vai konferenču rakstu krājumos.

Konkursa norise

Konkurss izsludināts: 25.08.2022; projektu pieteikumu iesniegšanas termiņš: 23.09.2022; [Oficiālais paziņojums](#).

Konkursa ietvaros tika plānots finansēt **vienu projektu**, kas atbilstu programmā noteiktajiem uzdevumiem, projekta īstenošanai paredzot valsts budžeta finansējumu **1 217 724 eiro** apmērā. Viena projekta īstenošanai paredzēti 36 mēneši.

Atklātajā konkursā tika saņemts viens projekta pieteikums, kas tika novērtēts kā atbilstošs konkursā noteiktajiem administratīvajiem kritērijiem, un ārzemju eksperti veica projekta pieteikuma zinātnisko izvērtēšanu. Projekta pieteikums zinātniskajā izvērtēšanā sasniedza kvalitātes sliekšni gan katrā no vērtēšanas kritērijiem, gan visos kritērijos kopumā.

Konkursa rezultātā tika pieņemts lēmums par projekta pieteikuma **VPP-IZM-DH-2022/1-0002 "Atvērtas un FAIR principiem atbilstīgas digitālo humanitāro zinātņu ekosistēmas attīstība Latvijā"** finansēšanu. Projekta

pieteikumam tika piešķirts viss pieprasītais finansējums **1 217 700 eiro** apmērā. Projekts bija jāīsteno no 2022. gada 15. decembra līdz 2025. gada 14. decembrim.

Īstenošana, uzraudzība

Izglītības un zinātnes ministrija tika noteikta par atbildīgo institūciju programmas īstenošanā. Programmas uzraudzības struktūra veidota, lai nodrošinātu gan projekta progresu, gan rezultātu sasniegšanu, gan arī finansējuma efektīvu izlietojumu, vienlaikus pozicionējot projekta rezultātus plašākā stratēģiskā kontekstā. Programmas **stratēģiskās vadības padome** sniedza konsultatīvu atbalstu programmas izstrādes un īstenošanas laikā un paredzēts, ka tā sniegs viedokli par programmas rezultātiem arī pēc tās noslēguma. **Programmas īstenošanas un uzraudzības komisija** (turpmāk – komisija) regulāri seko projekta izpildes progresam. Savukārt **Latvijas Zinātnes padome** (turpmāk – LZP) nodrošina programmas ieviešanu, sniedzot konsultācijas projekta īstenotājiem par jautājumiem, kas saistīti ar projekta īstenošanu, veicot finanšu un rezultātu izpildes uzraudzību, kā arī projekta zinātnisko rezultātu izpildes monitoringu un programmas īstenošanas un sasniegto rezultātu analīzi.

LZP projekta īstenošanas uzraudzību veic trīs virzienos – zinātniskā ekspertīze, projekta rezultātu izpildes uzraudzība un finansējuma izlietojuma efektivitātes uzraudzība. Zinātniskās ekspertīzes laikā ārvalstu zinātniskie eksperti vērtē, vai projektā izmantotās zinātniskās pieejas, metodes, pētniecības resursi ir atbilstoši, lai sasniegtu iecerētos mērķus. Projekta rezultātu izpildes uzraudzības ietvaros LZP vērtēja sākotnēji solīto rezultātu sasniegšanas progresu, pārbaudot sasniegto rezultātu atbilstību iecerētajam projekta vidusposmā. Finansējuma izlietojuma uzraudzības ietvaros LZP pārbaudīja projekta izdevumus, ņemot vērā projekta finanšu pārskatā iesniegtos datus, kā arī pārbaudot izdevumus pamatojošos dokumentus.

No 2025. gada 2. janvāra projektam tika mainīts projekta vadītājs, Sanitas Bērziņas-Reinsones vietā projektu vadīt sāka Sandis Laime.

Pēc projekta 18 mēnešu norises tā īstenotāji iesniedza vidusposma zinātnisko pārskatu, ko izvērtēja neatkarīgi ārvalstu eksperti, vērtējot projekta zinātnisko devumu, sasniegto un potenciālo projekta ietekmi un tā īstenošanu, un rekomendēja **“Turpināt projektu”**, savukārt projekta noslēgumā tika veikta projekta noslēguma zinātniskā pārskata un rezultātu izvērtēšana, ārvalstu ekspertiem sniedzot vērtējumu **“Mērķis ir sasniegts”**. Ekspertu sniegtie komentāri un secinājumi integrēti šī pārskata saturā.

Projekts “Atvērtas un FAIR principiēm atbilstīgas digitālo humanitāro zinātņu ekosistēmas attīstība Latvijā” (VPP-IZM-DH-2022/1-0002)

Projekta nosaukums angliki / Project title: *Towards Development of Open and FAIR Digital Humanities Ecosystem in Latvia*

Projekta finansējums: 1 217 700 eiro

Projekta iesniedzējs: Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts (LULFMI)

Projekta sadarbības partneri:

- Latvijas Universitātes Matemātikas un informātikas institūts (LU- MII)
- Latvijas Universitāte (LU)
- Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija (RTA)
- Rīgas Tehniskā universitāte (RTU)
- Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB)

Projekta vadītājs: Dr. Sandis Laime (no 02.01.2025., līdz tam Dr. Sanita Bērziņa-Reinsone)

Pamata zinātnes nozare: Citas sociālās zinātnes, tai skaitā starpnozaru sociālās zinātnes un militārā zinātne

Papildus zinātnes nozare: Valodniecība un literatūrzinātne

Prioritārie virzieni zinātnē: Latvijas valstiskums, valoda un vērtības, kultūra un māksla; Valsts un sabiedrības drošība un aizsardzība; Zināšanu kultūra un inovācijas ekonomiskajai ilgtspējai

Viedās specializācijas (RIS3) jomas: Informācijas un Komunikāciju tehnoloģijas; Sociālo un humanitāro zinātņu nozares ar horizontālu ietekmi RIS3

Projekta kopsavilkums: Projekta mērķis ir veicināt digitālo humanitāro zinātņu pētniecību Latvijā, nodrošinot līdzsvarotu programmu, lai (1) atbalstītu esošo humanitārajām zinātnēm paredzēto digitālo resursu un rīku attīstību, izvairoties no nevienmērīgas attīstības un veicinot to izmantošanu pētniecībā un izglītībā; (2) novērstu DH resursu un rīku sadrumstalotību un nevajadzīgu dublēšanos, veidojot partnerības un produktīvas alianses starp iestādēm, kas apkopo līdzīgus datus; (3) nodrošināt plašāku atpazīstamību, atbalstīt atvērto zinātni un ievērot FAIR principus, kā arī veicināt humanitāro zinātņu digitālo resursu sadarbību un to iekļaušanu starptautiskajās pētniecības infrastruktūrās; (4) veicināt DH pētniecību un izglītību Latvijā, tostarp veicināt un stiprināt DH pētnieku kopienu Latvijā, un (5) sniegt nepieciešamās vadlīnijas humanitāro zinātņu digitālo resursu un rīku izstrādātājiem, politikas veidotājiem un lēmumu pieņēmējiem, pētniekiem un citām mērķa grupām par efektīvu atbalstu digitālo humanitāro zinātņu attīstībai, attīstībai un sadarbībai.

Atslēgas vārdi: humanitārās zinātnes, digitālie resursi, valodas korpusi, digitālā pētniecība

Projekta ietvaros **izlietotais finansējums** 36 mēnešu periodā no 15.12.2022. līdz 14.12.2025.

Projekta numurs VPP-IZM-DH-2022/1-0002	Kopējais finansējums (eiro)	Atlīdzība (eiro)	Preces un pakalpojumi (eiro)	Netiešās izmaksas (eiro)
Piešķirtais finansējums, eiro	1 217 700	870 246	103 914	243 540
Izlietotais finansējums, eiro	1 210 317,94	867 803,71	100 511,93	242 002,30
Plānotais pret izlietoto, eiro	7382,06	2442,29	3402,07	1537,70
Starpība %	0.61%	0.28%	3,27%	0,63%

Zinātniskais devums un galvenie zinātniskie sasniegumi

Projekta norisē pētnieku komanda pievērsusies digitālo humanitāro zinātņu attīstībai Latvijā, izmantojot jau esošos digitalizētos materiālus un izstrādātos rīkus, kā arī radot jaunas digitālās platformas un datu kopas, resursus un rīkus, kas var tikt nākotnē plašāk pielietoti pētnieciskajā darbā, kā arī viens no mērķiem ir padarīt tos pieejamus un ērti lietojamus plašākai sabiedrībai. Lai to paveiktu, projekta ietvaros tika izveidotas trīs darba grupas, katrai no tām pievērsties konkrētām pētniecības un rezultātu izstrādes aktivitātēm.

Datorlingvistikas pētniecības grupa izstrādāja mūsdienīgu, frekvencēs balstītu starpvalodu biežāk lietotās leksikas pamatu latviešu, latgaliešu un lībiešu valodai. Izmantojot [Tēzaurus.lv](#) un [Korpuss.lv](#) datus (kopumā 1,5 miljardi tokenu no 18 morfoloģiski anotētiem korpusiem), tika izveidots 25 000 biežāko latviešu valodas vārdu saraksts un publicēta [Biežāk lietoto latviešu vārdu datu kopa](#), kas ir nozīmīga valodas mācīšanai, mašīntulkošanai un runas tehnoloģiju attīstībai. Vienlaikus uzsākta [latgaliešu valodas Tēzaura](#) izveide (700+ šķirķļu) un izstrādātas skaitļošanas morfoloģijas paradigmas vairāk nekā 6 000 latgaliešu leksēmām. Sadarbojoties ar Igaunijas Valodas institūtu, izveidota lībiešu valodas pamatleksika, identificējot 1 836 bieži lietotus jēdzienus, kuriem lībiešu valodā iepriekš nebija atbilstošu vai pietiekami dokumentētu leksisko vienību, tādējādi būtiski stiprinot lībiešu valodas digitālo lietojamību un ilgtspēju.

Papildus leksikas attīstībai projekta ietvaros tika izveidots brīvi pieejams, Latvijā izstrādāts rīks, ko var izmantot dažādu anotētu tekstu krājumu analīzei. Vienlaikus publicēts pirmais manuāli apstrādātais [latgaliešu valodas korpuss Bolsu tolka](#) (160 000 vārdu lietojumu), kā arī sagatavots pamats turpmākai padziļinātai latgaliešu valodas gramatiskajai analīzei digitālajā vidē.

Būtisks ieguldījums veikts arī **agrīno latviešu rakstu pieejamības uzlabošanā**: izstrādāti noteikumi, kas ļauj vēsturiskos tekstus automātiski pārveidot mūsdienu rakstībā, kā rezultātā 23 16.–18. gadsimta teksti kļuvuši vieglāk meklējami un analizējami. Papildus tam publicētas skaidras metodiskās vadlīnijas un izveidots publiski pieejams pilotrīks 18. gadsimta tekstu apstrādei, būtiski paplašinot agrīno latviešu valodas tekstu korpusa [SENIE](#) izmantošanas iespējas pētniecībā.

Skaitļošanas literatūrzinātnes grupas galvenais uzdevums bija paplašināt digitālo metožu izmantošanu literatūras pētniecībā, balstoties uz Nacionālās bibliotēkas izveidotajiem tekstu un bibliogrāfiskajiem datiem. Centrālais sasniegums ir Latviešu agrīno romānu korpusa [LatSenRom](#) (1879–1940) tālāka attīstīšana, aktualizēšana un aktīva izmantošana zinātniskajos pētījumos. Korpuss aptver **466 latviešu romānus un garākus prozas darbus**, kas pēc digitalizācijas tika manuāli laboti un pielāgoti vienotai formai. Tas bija īpaši nozīmīgi, jo darbi publicēti gan vecajā, gan mūsdienu latviešu rakstībā un burtveidos. Korpuss ir publiski pieejams Nacionālās bibliotēkas un nacionālajās korpusu platformās, savukārt apkopotie statistiskie dati pieejami vietnē [Latviešu prozas skaitītājs](#). Projekta rezultātā būtiski uzlabota un vienādotāka kļuvusi metadatu kvalitāte visos Nacionālajā bibliotēkā izstrādātajos korpusos.

Balstoties uz pilna teksta korpusu, veikti vairāki pētījumi par sižetiem, tematiku un valodas īpatnībām latviešu prozā, piemēram, urbanizācijas un modernizācijas atspoguļojumu romānos, izmantojot transporta tēmu kā gadījuma izpēti, kā arī Reģinas Ezeras prozas valodas bagātību, salīdzinot to ar citu autoru darbiem. Šajos pētījumos apvienota skaitliska teksta analīze ar kvalitatīvu literatūrzinātnisku interpretāciju, parādot, ka digitālās metodes var sniegt papildu pierādījumus un jaunu skatījumu tradicionāliem literatūrkritikas jautājumiem.

Projekta ietvaros tika izveidota bibliogrāfiska datukopa par LatSenRom korpusā iekļauto darbu [atkārtotiem izdevumiem](#). Šim nolūkam Nacionālās bibliotēkas katalogu dati tika pārskatīti, sakārtoti un pielāgoti statistiskai analīzei, nodrošinot to izmantojamību plaša mēroga literatūras izpētē.

Izmantojot šo datukopu, analizētas latviešu agrīno romānu atkārtotas izdošanas un izplatības tendences, noskaidrojot, kuri darbi un autori izdoti vairākkārt, kuri nav piedzīvojuši atkārtotus izdevumus, kā arī identificējot nozīmīgākos izdevējus un darbu aprites virzienus Latvijā un ārvalstīs. Bibliogrāfiskie dati tika sasaistīti ar pilna teksta analīzi, īpaši pētot modernizācijas un materiālās kultūras atspoguļojumu latviešu

romānos. Visas analīzes un datu vizualizācijas veiktas Nacionālās bibliotēkas skaitļošanas vidē, bet izstrādātās datukopas un rīki padarīti publiski pieejami, nodrošinot datu atkārtotu izmantošanu un ilgtspēju.

Digitālās folkloristikas grupa koncentrējās uz Latvijas Folkloras krātuves plašo materiālu ilgtspējīgu digitālo apstrādi, izvērtēšanu un publisku pieejamību. Lai nodrošinātu vienotu un ilgtermiņā izmantojamu pieeju, tika aktualizētas metodes folkloras tekstu apstrādei, avotu kritikai un metadatu izmantošanai. Projekta ietvaros sagatavoti divi digitalizētu folkloras tekstu korpusi (tautasdziesmas un teikas), kas iekļauti nacionālajā korpusu kopā korpus.lv. Būtisks sabiedrības iesaistes rezultāts bija arī pūļdatošanas kampaņa, kuras laikā 16 mēnešos brīvprātīgie transkribēja vairāk nekā 50 000 lappušu [folkloras manuskriptu](#).

Tika izstrādātas vadlīnijas latviešu un latgaliešu folkloras tekstu normalizēšanai un rediģēšanai digitālajam arhīvam [garamantas.lv](#), ņemot vērā valodas vēsturiskās rakstības variantus un dialektālās īpatnības. Tas nodrošina, ka folkloras teksti tiek apstrādāti pēc vienotiem principiem un ir savstarpēji salīdzināmi. Īpaša uzmanība pievērsta latgaliešu materiāliem, kuriem raksturīga liela vēsturiskā un ortogrāfiskā daudzveidība.

Projekta laikā tika pārbaudītas arī digitālās metodes folkloras avotu kritikai. Analizējot krājumus, konstatēts, ka daļa materiālu ir pārņemti no citiem avotiem, tādēļ izstrādāti rīki un metodika līdzīgu tekstu atpazīšanai un šādu gadījumu apstrādei. Papildus veikta automatizētas metadatu un korpusa analīzes izpēte, kas ļauj sniegt statistisku pārskatu par folkloras krājumiem: to hronoloģiju, ģeogrāfisko izplatību, žanriem, kā arī informantu un vācēju raksturojumu. Šie risinājumi ir integrēti gan arhīva administratīvajā vidē, gan publiskajā platformā [garamantas.lv](#), būtiski uzlabojot folkloras krājumu pārskatāmību un pētniecisko izmantojamību.

Zinātniskās kapacitātes pieaugums un studējošo iesaiste zinātniskajā darbībā

Projekta ietvaros tika būtiski stiprināta digitālo humanitāro zinātņu akadēmiskā un institucionālā kapacitāte Latvijā, īpašu uzsvaru liekot uz augstākās izglītības satura attīstību, starptautisku kompetenču piesaisti un ilgtspējīgu zināšanu pārnesi studiju procesā. Projekta rezultāti un izstrādātās digitālās platformas tika mērķtiecīgi integrētas studiju vidē, nodrošinot to praktisku izmantošanu bakalaura, maģistra un doktora līmeņa studijās.

Projekta ietvaros Rīgas Tehniskās universitātes digitālo humanitāro zinātņu maģistra programmā tika organizēta vasaras skola un atvērtie studiju kursi ar starptautisku pasniedzēju līdzdalību. Kursi bija pieejami studējošiem no visām augstskolām, kā arī plašākam interesentu lokam, veicinot starpdisciplināru pieeju un digitālo metožu izplatību humanitārajās zinātnēs. Papildus tam tika būtiski pilnveidoti deviņi dažādu līmeņu studiju kursi četrās Latvijas augstskolās (Latvijas Universitātē, Rīgas Tehniskajā universitātē, Liepājas Universitātē un Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijā), integrējot projekta izstrādātos datus, rīkus un praktiskus uzdevumus. Tādējādi projekta rezultātā tika attīstīta lielākā daļa humanitāro zinātņu studiju programmu Latvijā.

Nozīmīgs ieguldījums kapacitātes pieaugumā bija arī ciešā starptautiskā sadarbība. Sadarbībā ar *King's College London* (Lielbritānija) tika nodrošinātas sešas vieslekcijas par digitālo humanitāro zinātņu metodēm, ģeotelpisko datu izmantošanu, kritisko GIS pieeju, pilsētvides kartēšanu un literāro ģeogrāfiju. Kopā ar *Huron University* (Kanāda) un *Linnaeus University* (Zviedrija) vairāku gadu garumā tika īstenots pilna apjoma studiju kurss "Ievads digitālajās humanitārajās zinātnēs".

Projekta rezultāti tika izmantoti arī ārpus Latvijas: Université Paris Cité (Francija), Viļņas Universitātes (Lietuva) un Tartu Universitātes (Igaunija) studentu un doktorantu apmācībā, nodrošinot piekļuvi un praktisku darbu ar lībiešu valodas digitālajiem resursiem. Tas apliecina projekta ieguldījumu ne tikai nacionālās, bet arī starptautiskās zinātniskās kapacitātes stiprināšanā digitālo humanitāro zinātņu jomā.

Projekta ieguldījums rīcībpolitikas attīstībā un digitālo resursu ilgtspējā

Projekts sniedza būtisku ieguldījumu digitālo humanitāro zinātņu rīcībpolitikas attīstībā un digitālo resursu ilgtspējīgā plānošanā, īpaši izglītības, valodas politikas un kultūras mantojuma jomā. Tā aktivitātes bija vērstas gan uz gala lietotājiem, gan uz politikas veidotājiem un īstenotājiem nacionālā un starptautiskā līmenī.

Projekta ietvaros tika sagatavots Latvijas digitālo humanitāro resursu un rīku pārskats, veikts to novērtējums, tostarp atbilstība FAIR principiem, un analizēts lietotāju loks. Šie rezultāti nodrošina empīrisku pamatu resursu prioritizēšanai un turpmākai finansēšanas plānošanai.

Tika izstrādāti vairāki rīcībpolitikai nozīmīgi dokumenti:

- vadlīnijas digitālo humanitāro resursu un platformu integrācijai un sasaistīšanai;
- vadlīnijas publiski finansētu valodas resursu pieejamībai vienotā platformā;
- vadlīnijas atsauces datu sistēmas izmantošanai kultūras mantojuma datu sasaistē.

Projekta dalībnieki aktīvi iesaistījās arī **nacionālo politikas dokumentu izstrādē**. Tika sagatavoti priekšlikumi Valsts valodas politikas pamatnostādņu rīcības plānam, kā arī sniegts ieguldījums Latviešu vēsturisko zemju likuma rīcības plāna izveidē, uzsverot digitālo risinājumu nozīmi kultūrtelpu ilgtspējā. Sadarbībā ar Kultūras ministriju panākta vienošanās par latgaliešu un lībiešu valodas apguves programmām, kas ieviestas 2024. gadā, izmantojot projektā izstrādātos digitālos resursus.

Starptautiskā līmenī projekts stiprināja Latvijas iesaisti *DARIAH-EU*, *CLARIN ERIC* un Eiropas Komisijas *Language Data Space* iniciatīvā, kā arī piedalījās UNESCO dokumenta *Global Roadmap for Multilingualism in the Digital Era* izstrādē. Šī dokumenta secinājumi ir nozīmīgi arī Latvijas valodas politikas turpmākajā plānošanā.

Papildus projekts paplašināja publiski pieejamo datu apjomu, atverot deviņas nozīmīgas datu kopas. Tika attīstīta sadarbība ar izglītības iestādēm, nevalstiskajām organizācijām un privāto sektoru, tostarp valodas resursu, kartogrāfisko risinājumu un digitālās pieejamības jomā.

Komunikāciju aktivitātes un publicitāte

Projekts īstenoja mērķtiecīgu un daudzkanālu komunikācijas stratēģiju, lai nodrošinātu pētījumu rezultātu nodošanu sabiedrībai un veicinātu izpratni par digitālo humanitāro zinātņu nozīmi. Aktivitātes bija vērstas uz plašu mērķauditoriju – skolēniem, studentiem, pedagogiem, pētniekiem, kultūras mantojuma profesionāļiem, kā arī plašāku sabiedrību Latvijā un starptautiski. Projekta izstrādātie resursi un rīki ir daudzvalodīgi un publiski pieejami. Galvenie komunikācijas un zināšanu pārneses aktivitāšu veidi:

- **apmācības un publiskie pasākumi**: publiskas lekcijas, prezentācijas un darbnīcas par digitālo resursu un rīku izmantošanu humanitārajās zinātnēs, tostarp digitalhumanities.lv darbnīcu cikls (6 darbnīcas, lielākā daļa publiski pieejamas YouTube);
- **digitālais saturs un mediji**: [Digitālās humanitārās zinātnes raidierakstu sērija](#) (12 epizodes Spotify un YouTube);
- **sabiedrības iesaistes aktivitātes** latviešu un latgaliešu runas datu vākšanai iniciatīvas “Balsu talka” ietvaros (transkribētas vairāk nekā 50 000 manuskriptu lappuses)
- **kultūras datu vizualizācijas hakatons**(2025): sešu nedēļu programma ar lekcijām un komandu darbu, kurā piedalījās sešas komandas (ap 50 dalībniekiem);
- **regulāra publicitāte**: projekta jaunumi un rezultāti publicēti digitalhumanities.lv, sociālās tīklošanās vietnēs (Facebook, X, YouTube) un partnerinstitūciju tīmekļa vietnēs;
- **klātbūtne medijos un populārzinātniskos izdevumos**: preses relīzes, intervijas un raksti Latvijas un starptautiskajos medijos, tostarp Latvijas Televīzijā, European Science Media Hub, DARIAH-EU, CLARIN un citās platformās;
- dalība **publiskos un zinātnes popularizēšanas pasākumos**: dalība zinātnes festivālos, publiskās diskusijās un kopienu pasākumos, tostarp sarunu festivālā LAMPA.

Ārvalstu ekspertu vērtējums un rekomendācijas

Eksperti projekta noslēgumā sniedz kopumā ļoti pozitīvu un augstu vērtējumu, uzsverot gan tā zinātnisko kvalitāti, gan plašo ietekmi. Projekts ir devis būtisku ieguldījumu digitālo humanitāro zinātņu attīstībā Latvijā, īpaši stiprinot mazu valodu, tostarp latviešu, latgaliešu un lībiešu, klātbūtni digitālajā vidē.

Zinātniskajā dimensijā projekts izceļas ar plašu un kvalitatīvu rezultātu klāstu. Izstrādāti un paplašināti vairāki nozīmīgi resursi, korpusi un rīki, kas atbilst starptautiskajiem standartiem un ir izmantojami turpmākajos pētījumos. Komanda veiksmīgi apvienojusi fundamentālo pētniecību ar digitālo tehnoloģiju attīstību, kā arī nodrošinājusi atvērtu piekļuvi datiem, ievērojot FAIR principus. Publikāciju un konferenču aktivitāte pārsniedz sākotnēji plānoto gan apjoma, gan kvalitātes ziņā.

Projekta ietekme vērtējama kā daudzslāņaina. Tas būtiski stiprinājis digitālo humanitāro zinātņu ekosistēmu Latvijā, veicinājis sadarbību starp dažādām institūcijām un radījis priekšnosacījumus jauniem pētījumiem un starptautiskiem projektiem. Izstrādātie rīki un dati ir nozīmīgi gan pētniekiem, gan arī plašākai sabiedrībai un potenciāli izmantojami komerciālos risinājumos. Pozitīvi vērtējama arī studējošo iesaiste un rezultātu integrācija studijuursos vairākās Latvijas augstskolās, lai gan maģistra darbu skaits projekta ietvaros ir bijis salīdzinoši neliels.

Projekta īstenošana notikusi veiksmīgi un atbilstoši plānam. Neskatoties uz institucionālām pārmaiņām un vadības maiņu projekta noslēguma posmā, riski tika efektīvi pārvaldīti. Visi galvenie uzdevumi un rezultāti ir sasniegti, un atsevišķos aspektos projekts pat pārsniedzis sākotnējās ieceres. Eksperti īpaši izceļ komandas spēju nodrošināt koordinētu sadarbību starp partneriem.

Kopumā projekts ir uzskatāms par ilgspējīgu, ar augstu attīstības potenciālu gan pētniecībā, gan digitālo risinājumu attīstībā un sabiedrības iesaistē.

Eksperti rekomendē:

- mērķtiecīgi palielināt publikāciju skaitu starptautiskos augsta līmeņa žurnālos, lai nostiprinātu Latvijas digitālo humanitāro zinātņu pozīcijas globālā kontekstā;
- turpināt attīstīt un uzturēt izveidotos korpusus, datubāzes un rīkus, nodrošinot to ilgtermiņa pieejamību un praktisku izmantošanu gan akadēmijā, gan ārpus tās;
- aktīvāk izmantot projekta rezultātus komerciālos un sabiedriskos risinājumos, īpaši valodas tehnoloģiju un digitālā satura jomā;
- balstoties uz projekta laikā izveidotajiem kontaktiem, attīstīt jaunus kopīgus projektus un piesaistīt finansējumu Eiropas un citu starptautisko programmu ietvaros.

Zinātniskie rezultāti

Projekta rezultāti pārsniedz plānotos kvantitatīvos rādītājus, īpaši attiecībā uz dalību konferencēs, zinātnisko publikāciju skaitu un datu bāzu izstrādi. Projekta ietvaros publicēti četri datubāzē *SCOPUS* indeksēti augstākās kategorijas (Q1–Q2) zinātniskie raksti, kas sākotnēji netika plānoti. Kategorijā “Citi oriģināli zinātniskie raksti, kas iesniegti vai pieņemti publicēšanai *Web of Science Core Collection* vai *SCOPUS* datubāzēs iekļautajos žurnālos vai konferenču rakstu krājumos” no kopumā publicētajiem 14 rakstiem atbilstoši kritērijiem ieskaitīti 13, jo vienai publikācijai nav norādīta atsauce uz finansējuma avotu. Publicēšanai iesniegtie, bet vēl npublicētie raksti neietekmē jau sasniegtos projekta rezultātus, bet gan norāda uz projekta pētnieciskās aktivitātes nepārtrauktību un potenciālu turpmākiem augstas kvalitātes zinātniskajiem rezultātiem. Tāpat izveidotas un publicētas 11 zinātniskās datubāzes un datu kopas, iesniegti trīs rīcībpolitikas ziņojumi un aizstāvēti trīs maģistra darbi projekta tematikā.

Rezultāta veids	Plānots noslēgumā	Sasniegts noslēgumā
Orīģināli zinātniskie raksti, kas publicēti <i>Web of Science</i> vai <i>SCOPUS</i> datubāzēs iekļautajos žurnālos vai konferenču rakstu krājumos, kuru citēšanas indekss sasniedz vismaz 50 procentus no nozares vidējā citēšanas indeksa	0	4
Orīģināli zinātniskie raksti, kas publicēti citos <i>Web of Science</i> vai <i>SCOPUS</i> datubāzēs iekļautajos žurnālos vai konferenču rakstu krājumos	12	13
Orīģināli zinātniskie raksti, kas iesniegti vai pieņemti publicēšanai zinātniskajos izdevumos vai konferenču rakstu krājumos, kuri iekļauti datubāzē <i>ERIH PLUS</i>	1	1
Citi anonīmi recenzēti zinātniskie raksti starptautiskos žurnālos un rakstu krājumos, izņemot konferenču materiālus	2	1
Citi anonīmi recenzēti zinātniskie raksti Latvijas žurnālos un rakstu krājumos, izņemot konferenču materiālus	2	2
Konferenču materiāli (pilna teksta)	1	1
Konferenču materiāli (kopsavilkumi)	5	18
Zinātniskās datu bāzes un datu kopas	9	11
Ziņojumi par rīcībpolitikas ietekmi	3	3
Iesniegts projekta pieteikums starptautiskā vai nacionālā pētniecības un attīstības projektu konkursā	2	10
Aizstāvēts maģistra darbs, ievērojot programmas mērķi un uzdevumus	3	3
Citi pētniecības specifikai atbilstoši projekta rezultāti (tai skaitā dati), kas papildina iepriekš minētos rezultātus	9	11

Publikācijas

- Enģelis, D. Music metaphors in the issues of almanac "Latvian Music" published in the 1970s. - *Letonica* 52, 2023, 10.35539/LTNC.2023.0052.04, https://lulfmi.lv/files/letonica/52/Lettonica52_04_Engelis.pdf
- Juško-Štekele, A.; Kļavinska, A.; Laime, S. Pilsētas koncepts latgaliešu pasakās. - *Letonica*, 2024, 10.35539/LTNC.2024.0054.06, https://lulfmi.lv/files/letonica/Lettonica_54.pdf
- Juško-Štekele, A.; Kļavinska, A.; Laime, S. Developing corpus literacy: A perspective of Latgalian language and culture studies. - *Journal of Multilingual and Multicultural Development* 46(3), 2024, 10.1080/01434632.2024.2359020, <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/01434632.2024.2359020>
- Martena, S.; Marten, H. When the parish turns into a classroom: teaching pluriliteracies in regional collateral languages through place-based education (the case of Latgalian). - *Journal of Multilingual and Multicultural Development* 46(3), 2024, <https://doi.org/10.1080/01434632.2024.2348604>
- Baklāne, A.; Skvireckis, E.; Ozols, A. Latviešu senāko romānu atkārtotie izdevumi: datu kopas analīze / The repeated editions of Latvian early novels: analysis of the dataset. - *LNB Zinātniskie raksti* 12, 2024, 10.52197/EFAH5635, <https://dom.lndb.lv/data/obj/1548850.html>

6. Andronova, E.; Frīdenberga, A.; Pretkalniņa, L.; Siliņa-Piņķe, R.; Skrūzmane, E.; Trumpa, A.; Vanags, P. New Possibilities for Exploring Early Latvian Texts: Switching to the NoSketchEngine. - *Baltic Journal of Modern Computing* 12(4), 2024
https://www.bjmc.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/bjmc/Contents/12_4_18_Andronova.pdf
7. Baklāne, A.; Eglāja-Kristšone, E. Pilsētas transporta līdzekļi latviešu senākajos romānos. - *LNB Zinātniskie raksti* 12, 2024, 10.52197/DIOW5621, <https://dom.lndb.lv/data/obj/1548850.html>
8. Dargis, R.; Znotiņš, A.; Auziņa, I.; Saulīte B.; Reinsone, S.; Dejus, R.; Kļavinska, A.; Grūzītis, N. BalsuTalka.lv – Boosting the Common Voice Corpus for Low-Resource Languages. - *Proceedings of the 2024 Joint International Conference on Computational Linguistics, Language Resources and Evaluation (LREC-COLING 2024)*, ELRA and ICCL, 2024, <https://aclanthology.org/2024.lrec-main.187>
9. Dargis, R.; Saulīte, B. Korpuss.lv – a Versatile Platform for Digital Humanities. - *Baltic Journal of Modern Computing* 12(4), 2024
https://www.bjmc.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/bjmc/Contents/12_4_23_Dargis.pdf
10. Eglāja-Kristšone, E.; Graudiņa, E. Exploring the Role of Literatura.lv in Enhancing Knowledge through Digital Humanities. - *Baltic Journal of Modern Computing* 12(4), 2024
https://www.bjmc.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/bjmc/Contents/12_4_14_Eglaja.pdf
11. Eņģelis, D. Mūzika ir rokās. Metonīmija latviešu mūzikas almanahos “Latviešu Mūzika” un “Latvju Mūzika”, 20. gs. 70. gadu laidienos. - *LNB Zinātniskie raksti* 12, 2024, 10.52197/VMWA8322, <https://dom.lndb.lv/data/obj/1548850.html>
12. Ernštreits, V. A Balanced Vocabulary Without a Balanced Corpus: The Livonian Case. - *Baltic Journal of Modern Computing* 12(4), 2024,
https://www.bjmc.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/bjmc/Contents/12_4_11_Ernstreits.pdf
13. Gailīte, E.; Reinsone, S.; Ļaksa-Timinska, I. Promoting Digital Citizen Science for Humanities and Cultural Heritage: iesaisties.lv. - *Baltic Journal of Modern Computing*, 12(4), 2024
https://www.bjmc.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/bjmc/Contents/12_4_08_Gailite.pdf
14. Laime, S.; Juško-Štekele, A. Latgaliešu folkloras teksti LFK digitālajā arhīvā garamantas.lv: tekstu normalizēšanas izaicinājumi / Latgalian folklore texts in the LFK digital archive at garamantas.lv: challenges of text normalization. - *LNB Zinātniskie raksti* 12, 2024 <https://dom.lndb.lv/data/obj/1548850.html>
15. Laime, S.; Reinsone, S. HUMMA.LV: Towards a Collaborative Digital Platform for Humanities and Arts in Latvia. - *Baltic Journal of Modern Computing* 12(4), 2024
https://www.bjmc.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/bjmc/Contents/12_4_10_Laime.pdf
16. Švītiņa, L. From Manuscripts to Machine-Readable Texts: Developing AI Model for Latvian Autobiographic Heritage. - *Baltic Journal of Modern Computing* 12(4), 2024
https://www.bjmc.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/bjmc/Contents/12_4_22_Svitina.pdf
17. Vanags, P.; Frīdenberga, A.; Trumpa, A. Georga Manceļa rakstības principi: darbības pirmais posms (līdz 1631. gadam). - *Baltistica*, 2023, <https://www.baltistica.lt/index.php/baltistica/article/view/2529/2428>

Datubāzes, datu kopas

1. LU LFMI “Latvju dainu” (1894–1915) 2. sējumā publicēto tautasdziesmu tekstu korpuss (latviešu valodā). 2025. <https://korpuss.lv/id/Latvju-dainas>
2. LU LFMI “Latvju dainu” (1894–1915) 2. sējumā publicēto tautasdziesmu tekstu korpuss (latgaliešu valodā). - 2025, <https://korpuss.lv/id/Latvju-dainas-ltg>
3. LU LFMI Pētera Šmita apkopoto "Latviešu pasaku un teiku" (1925–1937) 13., 14. un 15. sējuma tekstu korpuss. - 2025, <https://korpuss.lv/id/LPT-teikas>

4. LNB Bibliographical data set "LatSenRom (1879-1940) atkārtotie izdevumi". - LNB DOM, 2024
5. LNB, LU LFMI LatSenRom (1879–1940). - LNB korpusu analīzes platforma korpus.lnb.lv. 2024. https://korpus.lnb.lv/#dashboard?corpname=lat_sen_rom
6. LU LaVI MLVV (Mūsdienu latviešu valodas vārdnīca). - MLVV mlvv.tezaurs.lv/, CLARIN-LV repozitorijs, 2024, <https://hdl.handle.net/20.500.12574/108>
7. LU MII LLVV (Latviešu literārās valodas vārdnīca). - LLVV, llvv.tezaurs.lv/, CLARIN-LV repozitorijs, 2024, <http://hdl.handle.net/20.500.12574/100>
8. LU MII, LU LaVI LVVV (Latviešu valodas vēsturiskā vārdnīca (16.–17. gadsimts)). - LVVV, lvvv.tezaurs.lv/, CLARIN-LV repozitorijs, 2024, <http://hdl.handle.net/20.500.12574/3>
9. LU MII, LU LVI, LU, RTA SENIE - corpus of early written Latvian. - LNCC, Korpus.lv, CLARIN-LV repozitorijs, 2024, <https://korpus.lv/id/Senie>
10. LU, LU MII Tezaurs.lv (Spring Edition 2024). - Tezaurs.lv, CLARIN-LV repozitorijs, 2024 <http://hdl.handle.net/20.500.12574/104>
11. LU MII MEV (Mīlenbaha-Endzelīna vārdnīca). - MEV, mev.tezaurs.lv/, CLARIN-LV repozitorijs, 2024

Ziņojumi par rīcībpolitikas ietekmi

1. LU LI Ieteikumi normatīvā regulējuma izveidei valodas resursu izstrādei, izgūšanai un atvērtai piekļuvei, kā arī stratēģiskā plāna izstrādei piekļuvei valodas tehnoloģijām, 2025
2. IMCS Vadlīnijas publiskajā sektorā izstrādāto un publiski finansēto valodas resursu pieejamības nodrošināšanai vienotā platformā un to izmantošanai Eiropas komisijas mašīntulkošanas sistēmā, 2025
3. LNB Vadlīnijas atsauču datu izmantošanai kultūras mantojuma datu integrācijai, 2025

Secinājumi

Valsts pētījumu programmas **“Digitālās Humanitārās zinātnes” mērķis** ir humanitāro zinātņu digitālo resursu attīstīšana, resursu ekosistēmas fragmentācijas mazināšana un resursu globālās konkurētspējas veicināšana.

Programmas ietvaros atbalstīts viens projekta pieteikums VPP-DH-2022/3-0003 **“Atvērtas un FAIR principiem atbilstīgas digitālo humanitāro zinātņu ekosistēmas attīstība Latvijā”** finansēšanu. Projekta pieteikumam tika piešķirts viss pieprasītais finansējums **1 217 700 eiro** apmērā. Projekts bija jāīsteno no 2022. gada 15. decembra līdz 2025. gada 14. decembrim.

Projekts ir devis nozīmīgu ieguldījumu digitālo humanitāro zinātņu attīstībā Latvijā, attīstot gan jaunus digitālos resursus un rīkus, gan paplašinot esošo datu izmantošanas iespējas. Trīs pētniecības grupu darbs aptvēra valodniecību, literatūrzinātni un folkloristiku, nodrošinot starpdisciplināru pieeju un radot risinājumus, kas ir izmantojami gan pētniecībā, gan plašākā sabiedrībā.

Valodas tehnoloģiju jomā izveidoti būtiski resursi latviešu, latgaliešu un lībiešu valodām, tostarp biežāk lietoto vārdu datu kopa, latgaliešu valodas korpuss un leksikas attīstības risinājumi, kas stiprina šo valodu digitālo lietojamību. Vienlaikus attīstīti rīki tekstu analīzei un uzlabota vēsturisko tekstu pieejamība, padarot tos meklējamus un analizējamus mūsdienu vidē.

Literatūras pētniecībā būtiski paplašināta digitālo metožu izmantošana, attīstot plašu latviešu romānu korpusu un veicot datu balstītus pētījumus par literatūras attīstības tendencēm. Savukārt folkloristikas jomā nodrošināta apjomīgu materiālu digitalizācija, strukturēšana un analīze, kā arī izstrādātas metodes un rīki, kas uzlabo folkloras datu kvalitāti un pielietojamību.

Kopumā projekts ir radījis augstas pievienotās vērtības zinātniskos rezultātus, kas vienlaikus stiprina pētniecības infrastruktūru un nodrošina ilgtermiņa pamatu digitālo humanitāro zinātņu attīstībai Latvijā.

Projekts būtiski stiprināja digitālo humanitāro zinātņu kapacitāti Latvijā, integrējot izstrādātos resursus un rīkus studiju procesā dažādos izglītības līmeņos. Tika pilnveidoti studiju kursi vairākās augstskolās un organizētas starptautiskas mācību aktivitātes, veicinot digitālo metožu apguvi un starpdisciplināru pieeju.

Nozīmīga bija arī starptautiskā sadarbība, kas nodrošināja zināšanu apmaiņu un projekta rezultātu izmantošanu ārpus Latvijas. Kopumā projekts veicināja ilgtspējīgu zināšanu pārnesi un jaunas pētnieku paaudzes attīstību digitālo humanitāro zinātņu jomā.

Notikusi sadarbība ar politikas veidotājiem (IZM, KM, TM), plānojot un izstrādājot ar digitālo humanitāro zinātņu attīstību saistītus likumprojektus un politikas iniciatīvas (piemēram, saistībā ar valodas politiku, latgaliešu un lībiešu valodas nosaukumu integrēšanu Valsts zemes dienesta sistēmā) Notikusi arī darbība starptautiskā līmenī, iesaistoties starptautiskās darba grupās (piemēram, *UNESCO Ad-Hoc group for Digital Equality and Domains*). Sagatavoti rīcībpolitikas ieteikumi un vadlīnijas projekta tematikā.

Ārvalstu eksperti projektu novērtējuši ļoti augstu, īpaši izceļot tā zinātnisko kvalitāti, rezultātu apjomu un nozīmīgo ieguldījumu digitālo humanitāro zinātņu attīstībā Latvijā atzīmējot, ka projekts būtiski stiprinājis latviešu, latgaliešu un lībiešu valodas pozīcijas digitālajā vidē un radījis starptautiskiem standartiem atbilstošus resursus ar plašu pielietojumu. Tāpat eksperti uzsvēruši projekta daudzpusīgo ietekmi, tostarp sadarbības stiprināšanu starp institūcijām, jaunu pētniecības iniciatīvu veicināšanu un praktisku risinājumu pieejamību gan akadēmiskajai videi, gan sabiedrībai. Projekta īstenošana noritējusi sekmīgi, pārsniedzot vairākus sākotnējos rādītājus, un kopumā tas vērtējams kā ilgtspējīgs ar augstu turpmākās attīstības potenciālu.

Projekta kvantitatīvie zinātniskie rezultāti kopumā pārsniedz plānotos rādītājus, īpaši publikāciju, konferenču aktivitāšu un datu kopu izstrādes jomā. Būtiski, ka sasniegti arī augstas kvalitātes rezultāti, tostarp publicēti četri *SCOPUS* datubāzē indeksēti augstākās raudzes (Q1–Q2) līmeņa raksti, kas sākotnēji netika plānoti.

Vienlaikus izveidots plašs un ilgtspējīgs pētniecības rezultātu kopums, tostarp datubāzes, rīcībpolitikas ziņojumi un studējošo darbi. Turpinās arī publikāciju sagatavošana, kas liecina par projekta pētnieciskās aktivitātes nepārtrauktību un potenciālu turpmākai attīstībai.

Kopumā valsts pētījumu programmas ietvaros īstenotais projekts ir sasniedzis un vairākos aspektos pārsniedzis izvirzītos mērķus, nodrošinot būtisku ieguldījumu digitālo humanitāro zinātņu attīstībā Latvijā. Tas ir stiprinājis pētniecības infrastruktūru, veicinājis starptautisko sadarbību un radījis praktiski izmantojamus risinājumus gan zinātnē, gan sabiedrībā. Projekta rezultāti veido stabilu pamatu turpmākai attīstībai, īpaši valodas tehnoloģiju, digitālo resursu ilgtspējas un zināšanu pārneses jomā.

Latvijas Zinātnes
padome

Pārskatu sagatavoja Latvijas Zinātnes padome